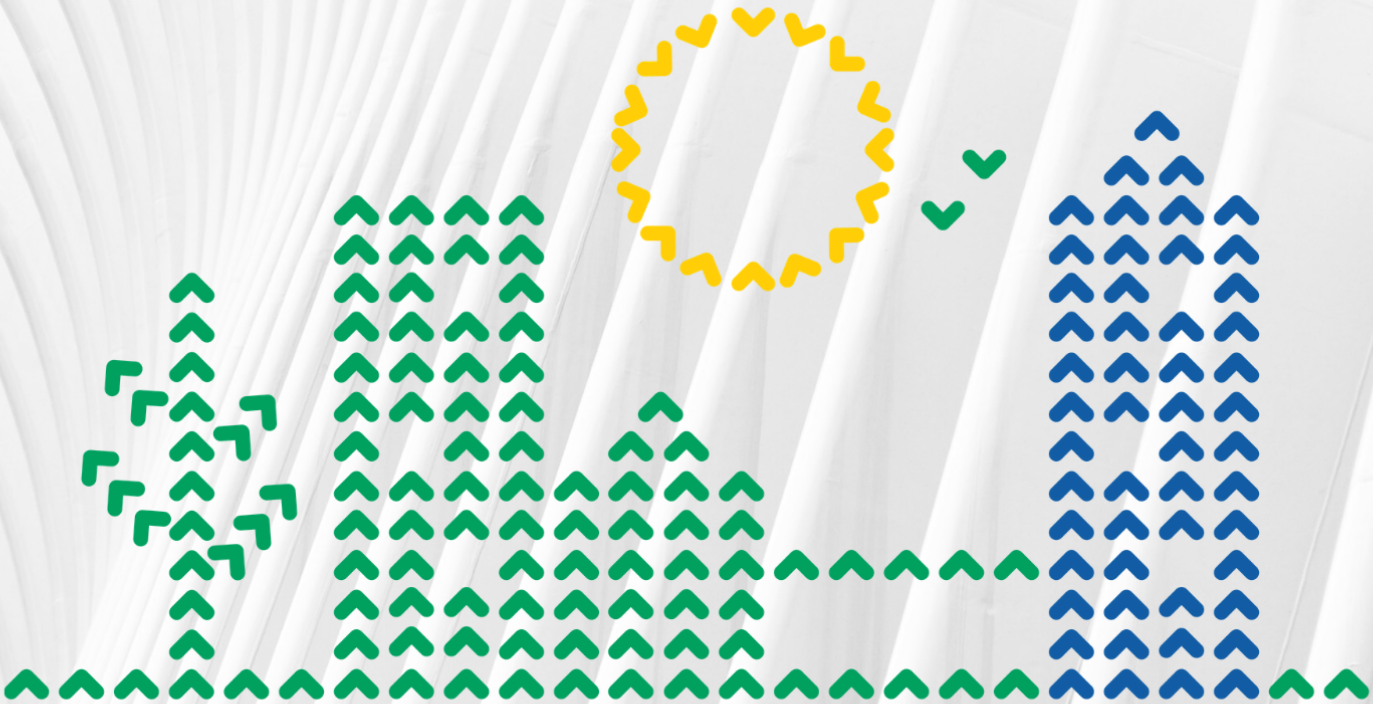
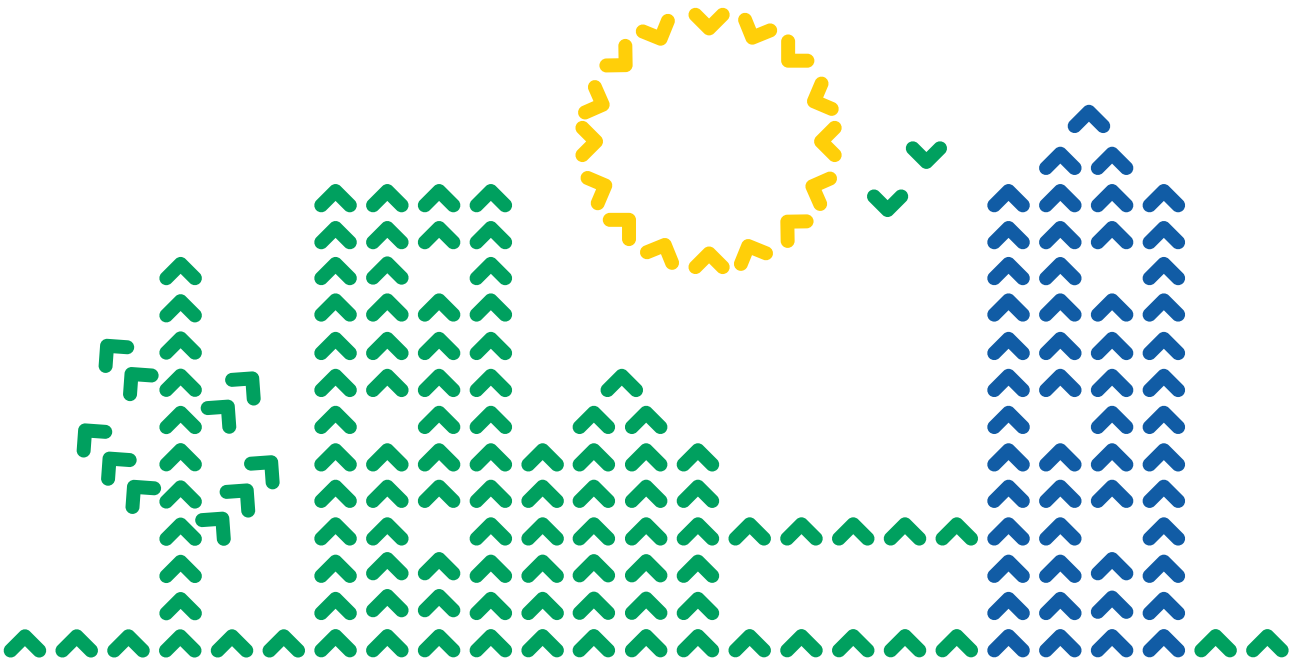
ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ
державне підприємство

ЗВІТ
про
РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ
у 2019 році

ЗМІСТ

1. Вступне слово директора
2. Місце та місія Гарантованого покупця на ринку електроенергії України
3. Нормативно-правове поле, в якому функціонує підприємство
4. Наша команда
5. Операційна діяльність підприємства
6. Антикорупційна діяльність
7. Міжнародна взаємодія
8. Підтримка «чистої» енергетики
9. Перспективи та інновації
10. Ми у цифрах
11. Глосарій

1. ВСТУПНЕ СЛОВО ДИРЕКТОРА

Минулий рік став знаковим для енергетичного сектору України. З 1 липня 2019 року розпочав свою роботу новий ринок електричної енергії. Його створення відбувалося в умовах значного дефіциту часу і було б неможливим без значних зусиль вітчизняних та зарубіжних експертів і фахівців.

Нова модель ринку ввела в нашу професійну повсякденність нові поняття: оператори систем розподілу, постачальники універсальних послуг, трейдери, оператор ринку, тощо.

Особливе місце в цьому процесі посідає гарантований покупець. Саме завдяки роботі цього учасника ринку пересічні українці змогли отримати доступну електроенергію в своїх оселях, а держава забезпечує збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел.

Ефективну роботу нашого підприємства забезпечує сильна, амбітна молода команда, яка змогла в найкоротші строки перетворити новостворену установу в одного з ключових гравців нового ринку.

Сьогодні ДП «Гарантований покупець» – це організація з професійним, згуртованим колективом однодумців, яка впевнено дивиться у майбутнє та вносить посильний вклад в розбудову енергетичної системи України.

Цей звіт ілюструє місце нашого підприємства на ринку електричної енергії та розкриває особливості його роботи.

З впевненістю у світлому майбутньому енергетики України,

Щиро Ваш
Костянтин Петриковець

2. МІСІЯ ТА ЦІЛІ ГАРАНТОВАНОГО ПОКУПЦЯ НА РИНКУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ УКРАЇНИ

Державне підприємство «Гарантований покупець» – це новостворене підприємство, покликане опікуватися інтересами громадян та держави в процесі функціонування ринку електричної енергії.

Підприємство створене Кабінетом Міністрів України **17 квітня 2019 року**.

Місія підприємства – забезпечення загальносуспільних інтересів на ринку електричної енергії.

Ключові цілі:

1. Розвиток «зеленої» енергетики
2. Забезпечення населення доступною електроенергією
3. Підвищення ефективності нового ринку електричної енергії

Головні **стейкхолдери**, що впливають на нашу роботу:

Стейкхолдери	Вплив
1. Органи державної влади	**Формують державну політику галузі**
1.1. Кабінет Міністрів України (КМУ)	Розробляє державну політику, видає нормативно-правові документи, є суб'єктом управління підприємства.
1.2. Верховна Рада України	Єдиний орган влади, уповноважений приймати закони.
1.3. Міністерство енергетики та захисту довкілля України	Формує та реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі, а також забезпечує формування державної політики у сфері нагляду та контролю у галузях електроенергетики та теплопостачання.

1.4. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП)	Здійснює державне регулювання, моніторинг та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання у сферах енергетики та комунальних послуг.
1.5. Антимонопольний комітет України (АМКУ)	Контролює конкуренцію та доброчесність діяльності підприємств на ринку та визначає об'єктивність цін на товари, що виробляються суб'єктами природних монополій.
2. Контрагенти	**Взаємодіють з підприємством на ринку електроенергії.**
2.1. Виробники електроенергії (НАЕК «Енергоатом», ПрАТ «Укргідроенерго»)	Забезпечують підприємство електроенергією для потреб населення та виконання покладених зобов'язань.
2.2. Оператор системи передачі (ПрАТ «НЕК «Укренерго»)	Оператор системи передачі (ОСП), забезпечує передачу електроенергії учасникам ринку, отримує послугу зі збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел.
2.3. Постачальники універсальних послуг (ПУП)	Забезпечують постачання електроенергії побутовим споживачам.
2.4. Оператори системи розподілу (ОСР)	Відповідають за передачу електроенергії кінцевим споживачам.
2.5. ДП «Оператор ринку»	Забезпечує роботу внутрішньодобового ринку та ринку «на добу наперед» в об'єднаній енергетичній системі і в зоні «острів Бурштинської ТЕС».
2.6. Товарна біржа «Українська енергетична біржа»	Проводить електронні аукціони торгівлі електричною енергією за двосторонніми договорами.

2.7. Виробники електроенергії з альтернативних джерел	Розвивають вітчизняну галузь відновлювальної енергетики, продають вироблену електроенергію гарантованому покупцю.
3. Міжнародні партнери, громадські організації та бізнес асоціації	**Забезпечують громадський контроль за діяльністю галузі, відстоюють інтереси суспільства та інвесторів в процесі розвитку відновлювальної енергетики.**
3.1. Міжнародні організації	Надають технічну підтримку галузі, допомагають в розробці програмних документів.
3.2. Бізнес-асоціації	Слідкують за дотриманням прав інвесторів в галузі.
3.3. Громадські організації	Відстоюють інтереси суспільства в процесі роботи ринку електроенергії.
4. Побутові споживачі	**Отримують доступну електроенергію для власних потреб.**

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ПОЛЕ, В ЯКОМУ ФУНКЦІОНУЄ ПІДПРИЄМСТВО

В своїй роботі підприємство керується **Конституцією та законами України, Указами Президента України, актами Кабінету Міністрів України**, іншими нормативно-правовими актами. Безпосередньо регламентують роботу підприємства наступні нормативно-правові акти:

Закон України «Про ринок електричної енергії»

Закон визначає правові, економічні та організаційні засади функціонування ринку електричної енергії, регулює відносини, пов'язані з виробництвом, передачею, розподілом, купівлею-продажем, постачанням електричної енергії для забезпечення надійного та безпечного постачання електричної енергії споживачам.

Закон України «Про альтернативні джерела енергії»

Закон визначає правові, економічні, екологічні та організаційні засади використання альтернативних джерел енергії та сприяння розширенню їх використання у паливно-енергетичному комплексі.

Положення про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії

Положення визначає обсяг та умови виконання спеціальних обов'язків учасниками ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії, що передбачають, зокрема, надання послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів з метою забезпечення стабільності, належної якості та доступності електричної енергії, підтримання належного рівня безпеки її постачання споживачам без загрози першочерговій цілі створення повноцінного ринку електричної енергії, заснованого на засадах вільної конкуренції з дотриманням принципів прозорості та недискримінації.

Порядок купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії

Порядок визначає:

- порядок купівлі-продажу гарантованим покупцем електричної енергії у виробників, яким встановлено «зелений» тариф, та суб'єктів господарювання, які за результатами аукціону набули право на підтримку;
- правила функціонування балансуючої групи гарантованого покупця;
- розрахунок вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, що здійснюється гарантованим покупцем;
- порядок затвердження Регулятором розміру вартості послуг із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел;
- розрахунок вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, що здійснюється постачальником універсальних послуг.

Кодекс комерційного обліку електричної енергії

Кодекс визначає принципи організації комерційного обліку електричної енергії на ринку електричної енергії України, процеси та процедури для забезпечення формування даних щодо обсягу виробленої, переданої, розподіленої, спожитої, імпортованої та експортованої електричної енергії з метою використання таких даних на ринку електричної енергії, права та обов'язки сторін стосовно організації комерційного обліку електричної енергії та отримання точних і достовірних даних комерційного обліку для здійснення комерційних розрахунків із дотриманням рівних прав і без дискримінації учасників ринку електричної енергії.

Правила ринку

Правила визначають порядок реєстрації учасників ринку, порядок та вимоги до забезпечення виконання зобов'язань за договорами про врегулювання небалансів електричної енергії, правила балансування, правила

функціонування ринку допоміжних послуг, порядок проведення розрахунків на балансуючому ринку та ринку допоміжних послуг, порядок виставлення рахунків, порядок внесення змін до цих Правил, положення щодо функціонування ринку при виникненні надзвичайної ситуації в об'єднаній енергетичній системі України.

Правила ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку

Правила визначають взаємовідносини, що виникають між учасниками ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку та оператором ринку, а також визначають порядок реєстрації учасників РДН/ВДР, порядок та вимоги до забезпечення виконання зобов'язань за договорами купівлі-продажу електричної енергії на ринку «на добу наперед» і внутрішньодобовому ринку, порядок організації та проведення торгів РДН і торгів ВДР, порядок визначення ціни на електричну енергію, порядок проведення розрахунків на РДН і ВДР, порядок визначення вартості послуг ОР та порядок її оплати, порядок розкриття інформації та оприлюднення інформації, порядок врегулювання спорів між ОР та учасниками РДН/ВДР.

4. НАША КОМАНДА

Директор — **Костянтин Петриковець**

Енергетик з багаторічним досвідом роботи. Керує діяльністю підприємства та організовує ефективну роботу команди Гарантованого покупця.

Перший заступник директора — **Наталя Канарська**

Відповідає за договірну роботу з контрагентами, організовує та контролює діяльність у сфері розвитку інформаційних технологій, що використовуються в роботі підприємства.

Заступник директора з торгівельних операцій — **Геннадій Іванов**

Відповідає за торгівельну діяльність підприємства на організованих ринках.

Заступник директора з економіки — **Станіслав Сова**

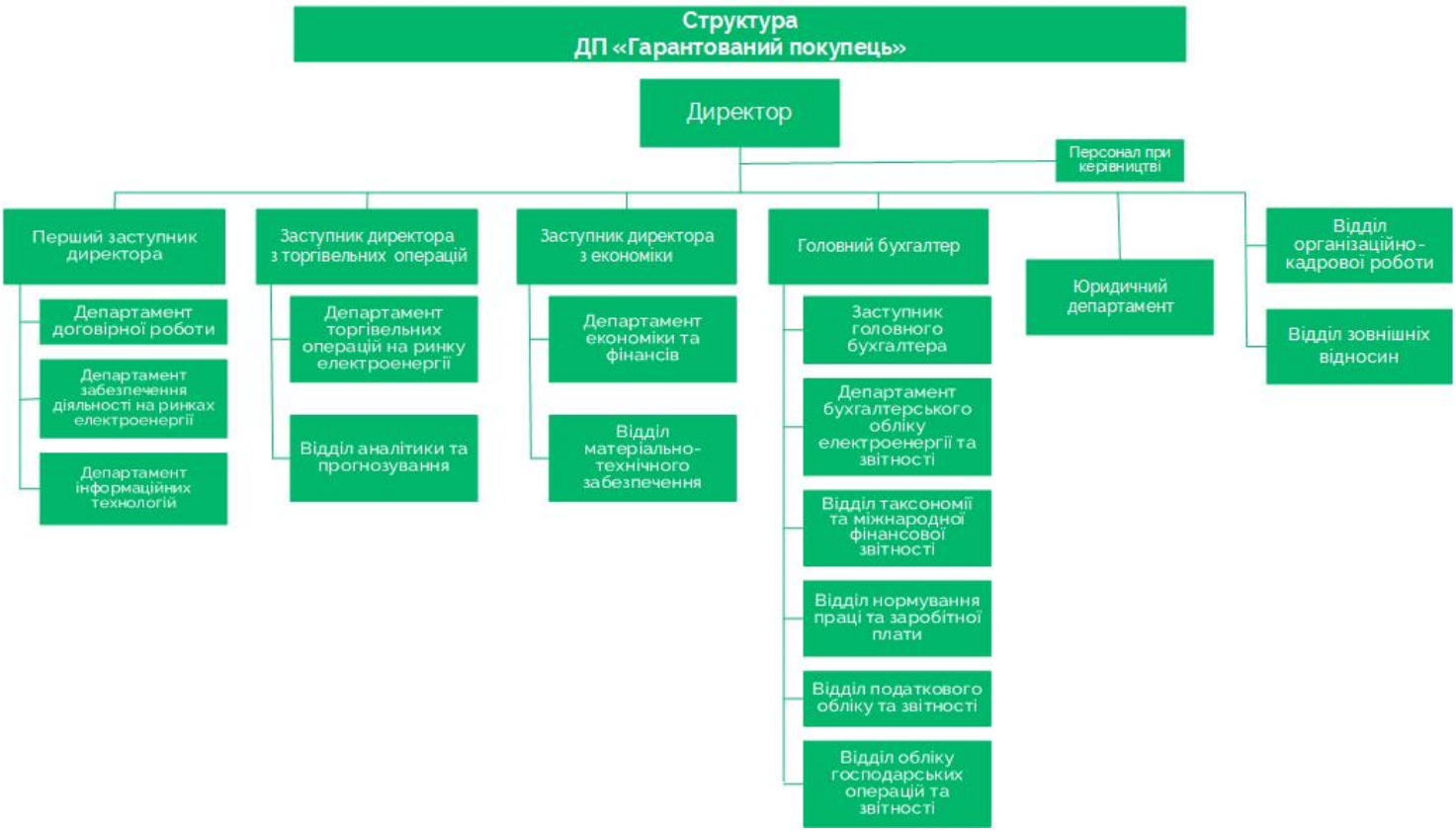
Контролює фінансові показники роботи підприємства, забезпечує розробку та виконання його кошторису. Здійснює загальне управління матеріально-технічним забезпеченням підприємства.

Головний бухгалтер — **Лариса Шинкарьова**

Забезпечує дотримання на підприємстві встановлених законодавством засад бухгалтерського обліку, складення і подання у встановлені строки фінансової, статистичної та податкової звітності.

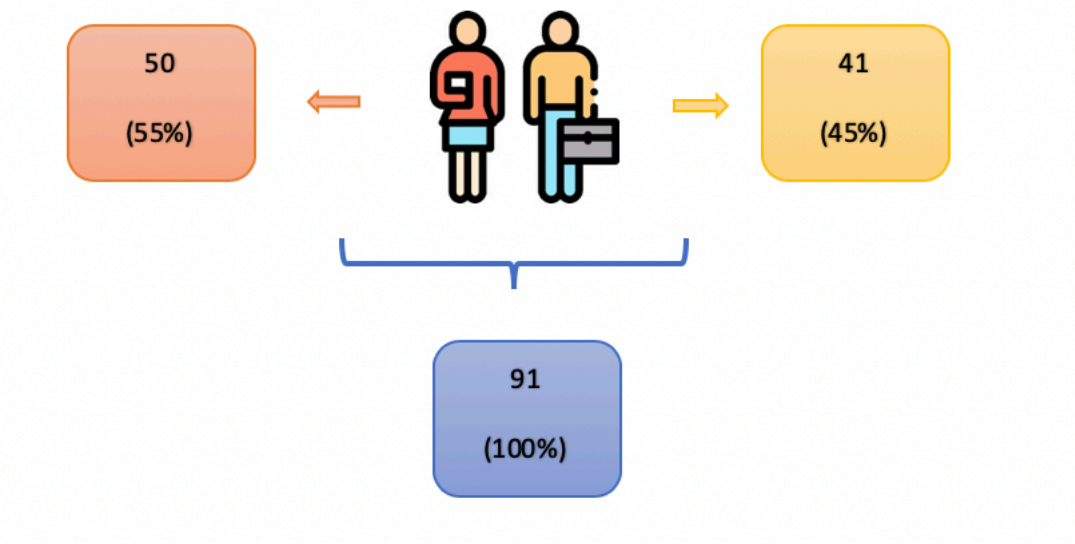
Організаційна структура Гарантованого покупця покликана забезпечити виконання всіх завдань, покладених на підприємство. Вона має наступний вигляд:

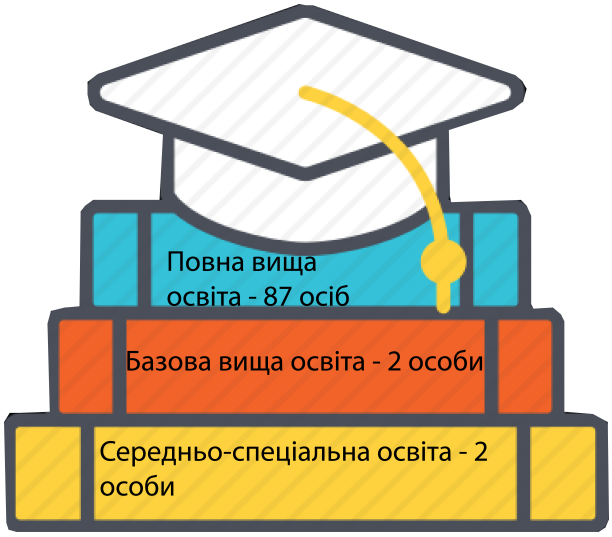
Запорукою високих показників діяльності ДП «Гарантований покупець» є високопрофесійний, згуртований колектив. Підприємство цінує кожного співробітника, незалежно від віку, статі, національності та займаної посади. Всім співробітникам надаються рівні можливості для успішної роботи, професійного розвитку та кар'єрного зростання. З метою формування високоефективної професійної команди підприємство застосовує новітні системи підбору, навчання, оцінки та мотивації персоналу шляхом:

- залучення до роботи висококваліфікованих молодих спеціалістів;
- систематичного навчання та підвищення професійних знань та навичок;
- сучасного технологічного оснащення;
- удосконалення соціальної політики підприємства.

Підприємство дотримується принципів гендерної рівності, що підтверджується наступною статистикою:

Понад 95 % працівників мають вищу освіту, серед яких один доктор та три кандидати наук.

Штатним розписом підприємства передбачені кваліфікаційні посади керівників, професіоналів, фахівців, технічних службовців, робітників та найпростіших професій.

Переважну більшість облікової чисельності формують професіонали (понад 50%).

У 2019 році плинність кадрів на підприємстві практично відсутня (менше 1%), що засвідчує якість кадрової політики.

Молодь складає 40% всього персоналу, всі працівники підприємства молодші 60 років.

Вікова група	Кількість працівників, осіб	Жінки, особи	Чоловіки, особи
Молодь (до 35 років)	37	20	17
Від 35 років до 60	54	30	24

Серед працюючих є особи з інвалідністю, учасник ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції, учасник бойових дій.

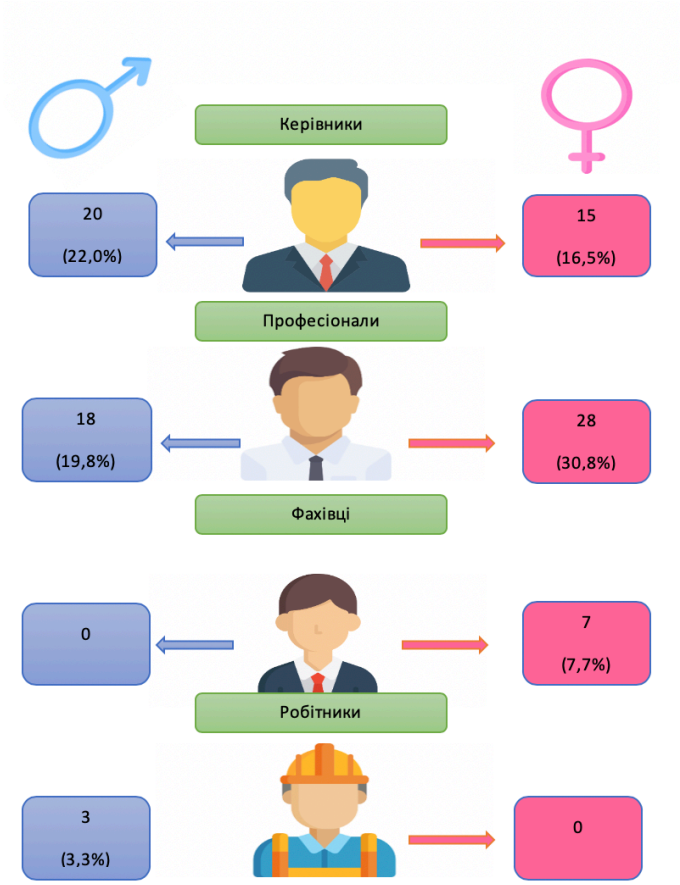
При підборі персоналу відсутня дискримінація. Критеріями відбору є професіоналізм, досвід та ініціативність у роботі.

Працівникам ДП «Гарантований покупець» в повному обсязі надаються всі передбачені законодавством соціальні гарантії. Окрім того, умовами колективного договору передбачені додаткові гарантії , а саме надається матеріальна допомога;

- на оздоровлення;
- на придбання ліків та медичне обслуговування;
- жінкам, що виховують дитину без батька, працівникам, які виховують дитину з інвалідністю;
- при одруженні та народженні дитини.

Виплата заробітної плати працівникам відбувається в терміни, визначені законодавством та колективним договором.

У 2019 році працівники підприємства нагороджувались відзнаками – Подяками ДП «Гарантований покупець».

5. ОПЕРАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

5.1. РОЗВИТОК ВІДНОВЛЮВАЛЬНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ

Задля виконання завдання з розвитку відновлювальної енергетики гарантованим покупцем протягом 2019 року укладено договори з виробниками електроенергії з альтернативних джерел:

- **395 додаткових угод** про зміну сторони зобов'язання за договором про купівлю-продаж електроенергії між ДП «Енергоринок» та виробником електроенергії з альтернативних джерел (390 PPA та 5 prePPA);
- **140 двосторонніх договорів** купівлі-продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом (PPA);
- **609 договорів купівлі-продажу** електричної енергії за «зеленим» тарифом із кандидатами у виробники за «зеленим» тарифом (prePPA).

Детальна динаміка укладання договорів протягом 2019 року проілюстрована на рис. 5.1

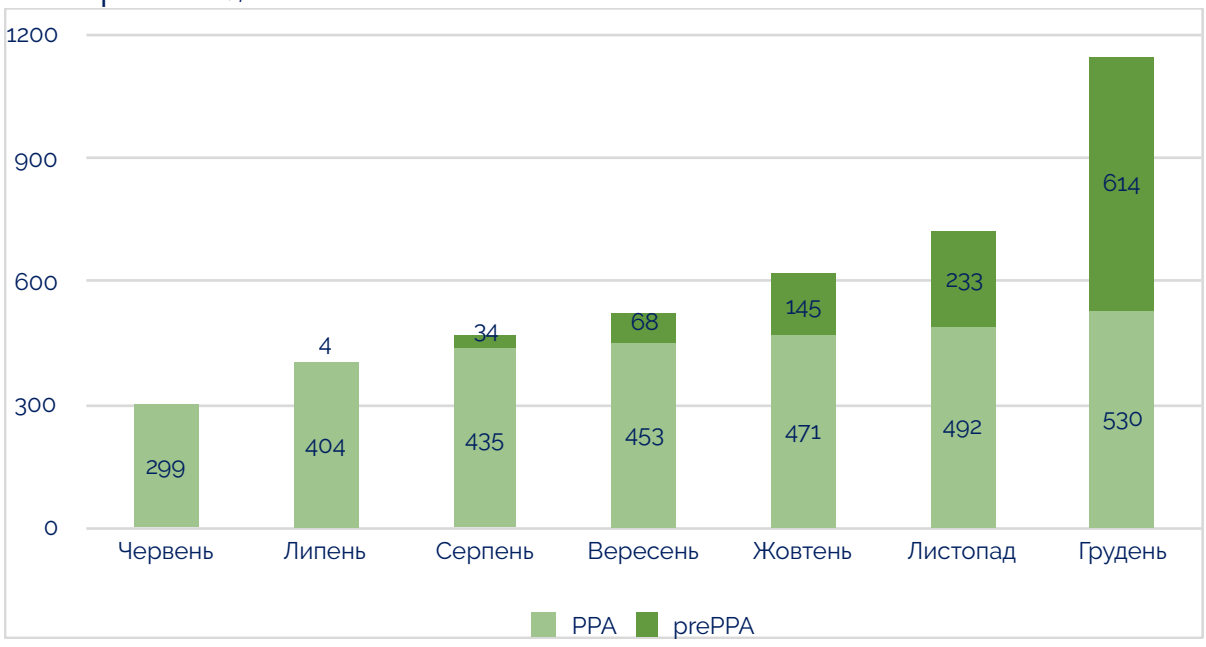

Рис. 5.1. Кількість укладених договорів PPA та prePPA, шт.

Вищенаведений графік ілюструє чітку динаміку приросту кількості договорів протягом 2019 року. В той час як динаміка приросту договорів PPA, носила стабільний характер і варіювалася в діапазоні +18-38 шт. на місяць, кількість договорів prePPA експоненціально зростала з +4 у липні до +481 у грудні 2019 року.

Загальна встановлена потужність на кінець 2019 року за укладеними договорами складає **4 803 МВт**.

Інформацію стосовно обсягів виробництва «зеленої» електроенергії гарантований покупець отримує з двох джерел:

- виробники електроенергії надають гарантованому покупцю прогнозні погодинні добові графіки відпуску електричної енергії;
- адміністратор комерційного обліку надає сертифіковані дані комерційного обліку електричної енергії про погодинні обсяги відпуску та споживання електричної енергії кожною генеруючою одиницею виробників за «зеленим» тарифом.

На рис. 5.2 представлені порівняльна динаміка прогнозних та фактичних місячних обсягів відпуску електричної енергії виробників за «зеленим» тарифом.

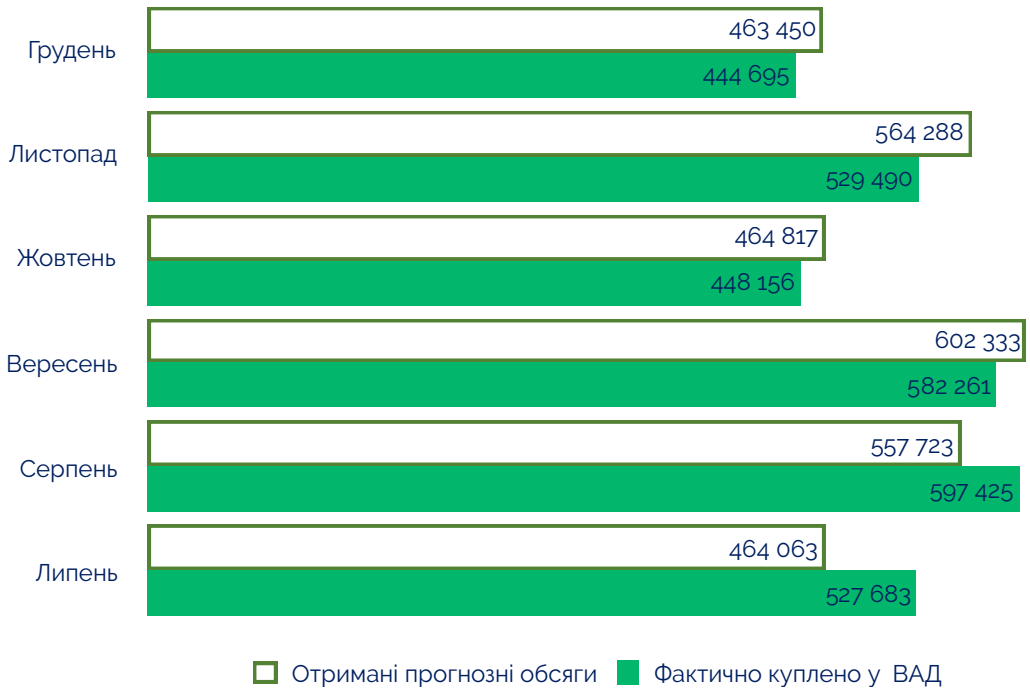

Рис. 5.2 Прогнозні та фактичні місячні обсяги відпуску електричної енергії виробників за «зеленим» тарифом, МВт·год

На момент початку роботи ринку переважна більшість виробників не мала якісного програмного забезпечення для прогнозування обсягів виробництва, не розуміла принципів та нюансів роботи нової системи. Це чітко проілюстровано перевищеннях фактичних обсягів купленої електроенергії над прогнозними обсягами у липні-серпні 2019 року. Після налагодження механізмів роботи спостерігаємо ситуацію, за якої прогнозні обсяги не значною мірою перевищують обсяги фактично купленої електричної енергії.

Окремої уваги заслуговує структура фактичних обсягів відпуску «зеленої» електроенергії за джерелами (рис 5.3.). У виробництві електроенергії з відновлювальних джерел чітко прослідковується вплив фактору сезонності. Так, протягом липня-жовтня 2019 року спостерігається превалювання частки сонячної електроенергії в загальній структурі виробництва, що безумовно пов'язано зі значним часом світового дня та сонячною активністю у літньо-осінньому періоді. Протягом листопада-грудня провідні позиції у структурі виробництва переходять до енергії вітру, що пов'язано як зі зменшенням обсягів виробництва сонячної електроенергії (в абсолютному виразі), так і з ростом активності вітру в південних областях України, де переважно розміщуються вітрові електростанції.

Рис. 5.3 Частка фактичного відпуску електричної енергії виробниками з розбивкою за видами альтернативних джерел, %

Заслуговує уваги також динаміка вартості «зеленої» електроенергії, що проілюстрована на рис. 5.4. В даному випадку прослідковується чіткий взаємозв'язок між обсягами виробництва та загальною вартістю купленої електроенергії.

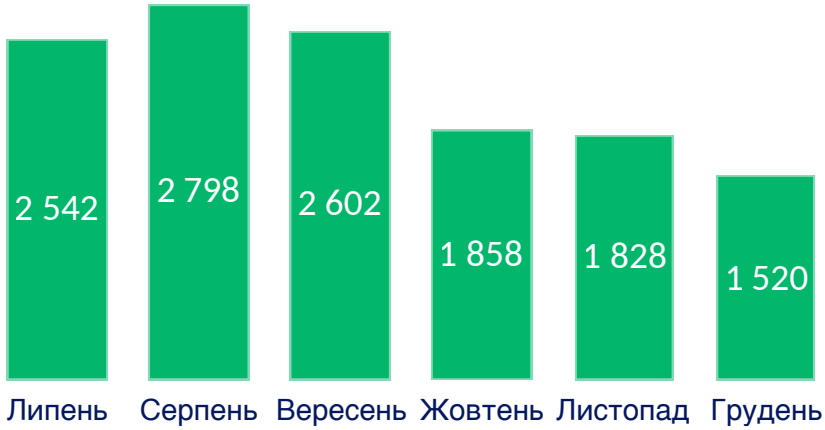

Рис. 5.4 Вартість купівлі електричної енергії у виробників за «зеленим» тарифом, млн грн

Гострим питанням в секторі відновлювальної енергетики є також проблема врегулювання небалансів електроенергії. Позитивна динаміка небалансів електроенергії спостерігалася лише при старті роботи ринку, тобто за ситуації, коли фактичні обсяги виробництва переважали над прогнозними. Протягом осінньго періоду спостерігалося стрімке зростання фізичних та вартісних обсягів негативних небалансів електроенергії. Ситуацію вдалося стабілізувати лише в грудні 2019 року. Детально обсяги та вартість купівлі-продажу небалансів електричної енергії, спричинених виробниками за «зеленим» тарифом, представлені на рис 5.5.

Для задоволення потреб відновлювальної енергетики гарантований покупець надає оператору системи передачі послугу із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел. Така послуга надається на фактичні обсяги відпущеної суб'єктами господарювання електричної енергії. На рис. 5.6 наведена динаміка вартості наданої протягом 2019 року послуги.

Послуга у період з липня по вересень 2019 року розрахована на основі остаточного фактичного обсягу відпуску, отриманого від адміністратора комерційного обліку. У період з жовтня по грудень послуга буде перерахована пізніше, після отримання відповідних даних від АКО.

Рис. 5.5 Обсяги та вартість купівлі-продажу небалансів електричної енергії, спричинених виробниками за «зеленим» тарифом

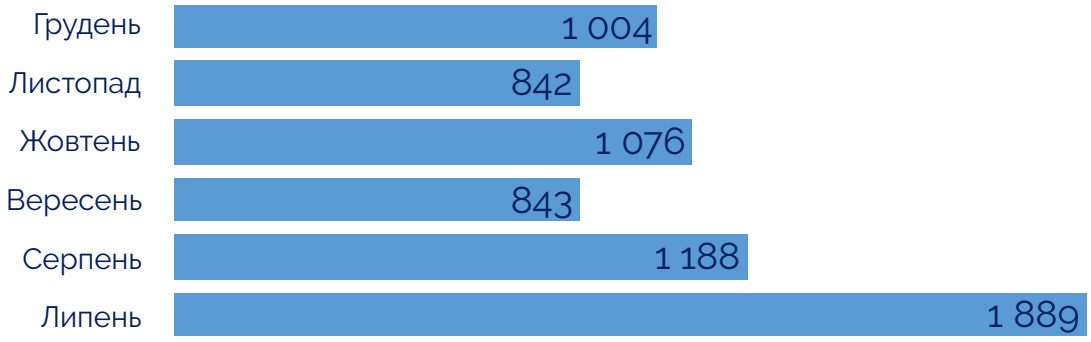

Рис. 5.6 Вартість послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, млн грн

5.2. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ДОСТУПНОЮ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЄЮ

Гарантований покупець купує електричну енергію для задоволення потреб населення у двох виробників ДП «НАЕК «Енергоатом» та ПрАТ «Укргідроенерго».

Вартість такої електроенергії встановлена на рівні середньозваженої фактичної ціни на електричну енергію, виробленої відповідним виробником у квітні-травні 2019 року та становить:

- ДП «НАЕК «Енергоатом» – 566,7 грн/МВт·год
- ПрАТ «Укргідроенерго» – 673,76 грн/МВт·год.

Результати діяльності гарантованого покупця спрямованої на забезпечення потреб населення в доступній електроенергії відображено на рис.5.7.

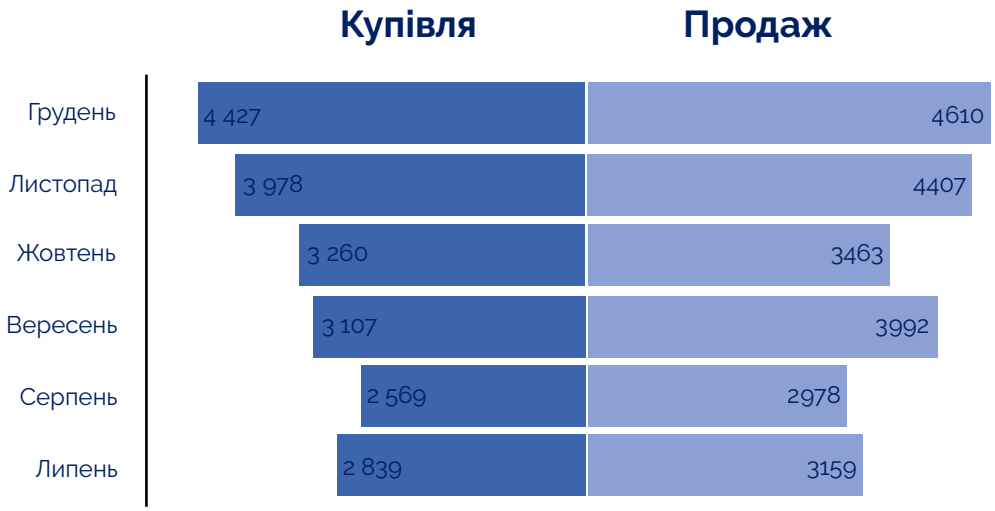

Рис. 5.7 Вартість купівлі-продажу електричної енергії, млн грн

Також на гарантований покупець покладено обов'язок забезпечувати доступну електроенергію для населення на території області регулювання «Острів Бурштинської ТЕС». Через відсутність можливості продавати електроенергію, яка була придбана у виробників ДП «НАЕК «Енергоатом» та ПрАТ «Укргідроенерго», ДП «Гарантований покупець» вимушений купувати за ринковими цінами на організованих сегментах ринку, аукціонах та як небаланс необхідний обсяг та продавати його ПУП. На рис. 5.8 наведені обсяги та вартість купленої електроенергії для виконання вказаних обов'язків.

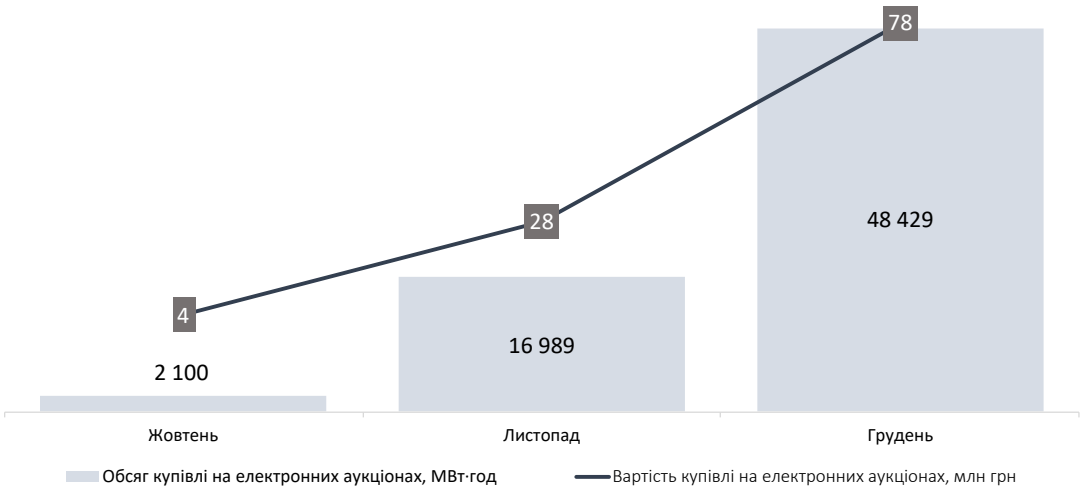

Рисунок 5.8 Обсяги та вартість електричної енергії, купленої за двосторонніми договорами на електронних аукціонах в торговій зоні «Острів Бурштинської ТЕС»

Для забезпечення населення доступною електроенергію гарантований покупець зобов'язаний надавати постачальникам універсальних послуг компенсацію послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів. На рис. 5.9 представлена вартість такої послуги в місячному розрізі протягом 2019 року.

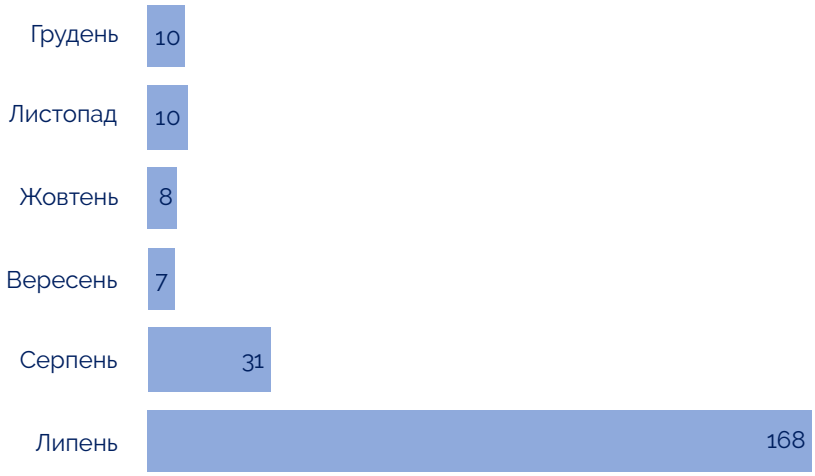

Рис. 5.9 Послуга із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів, млн грн

5.3. ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ НА ОРГАНІЗОВАНОМУ РИНКУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ

ДП «Гарантований покупець» здійснює купівлю-продаж електричної енергії на організованих ринках – «на добу наперед», внутрішньодобовому та балансуючому.

На рис. 5.10 зображені обсяги та структура продажу електроенергії гарантованим покупцем. Фактично підприємство продає електроенергію що надходить з двох джерел, а саме: **прогнозних обсягів** електричної енергії, отриманих від виробників за «зеленим» тарифом, які входять до складу балансуючої групи гарантованого покупця, **продажу надлишкових обсягів електричної енергії** ДП «НАЕК «Енергоатом» та ПрАТ «Укргідроенерго».

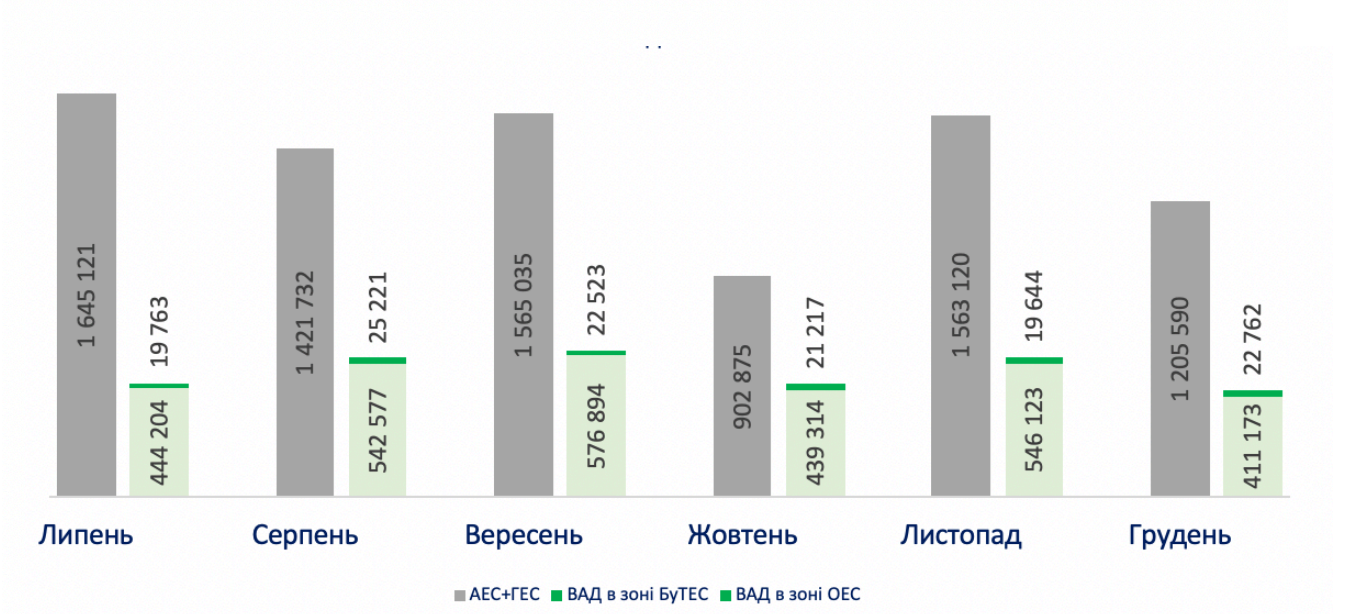

Рис. 5.10 Обсяги продажу електричної енергії на РДН та ВДР, МВт·год

Продаж електроенергії виробленої АЕС та ГЕС досягнув пікової позначки в **1645 ГВт·год** в липні. Найменшими були обсяги продажу в жовтні 2019 року – було реалізовано лише **903 ГВт·год** електроенергії.

Продаж електроенергії виробленої за «зеленим» тарифом більш залежний від погодних умов і мав дещо іншу динаміку. В зоні ОЕС найбільшими були обсяги продажу у вересні (**577 ГВт·год**). Найменшого значення показник досягнув у грудні (**411 ГВт·год**). В зоні БуТЕС коливання обсягів виробництва були відносно незначними та знаходилися в діапазоні від **19,6 ГВт·год** в листопаді до **25,2 ГВт·год** в вересні 2019 року.

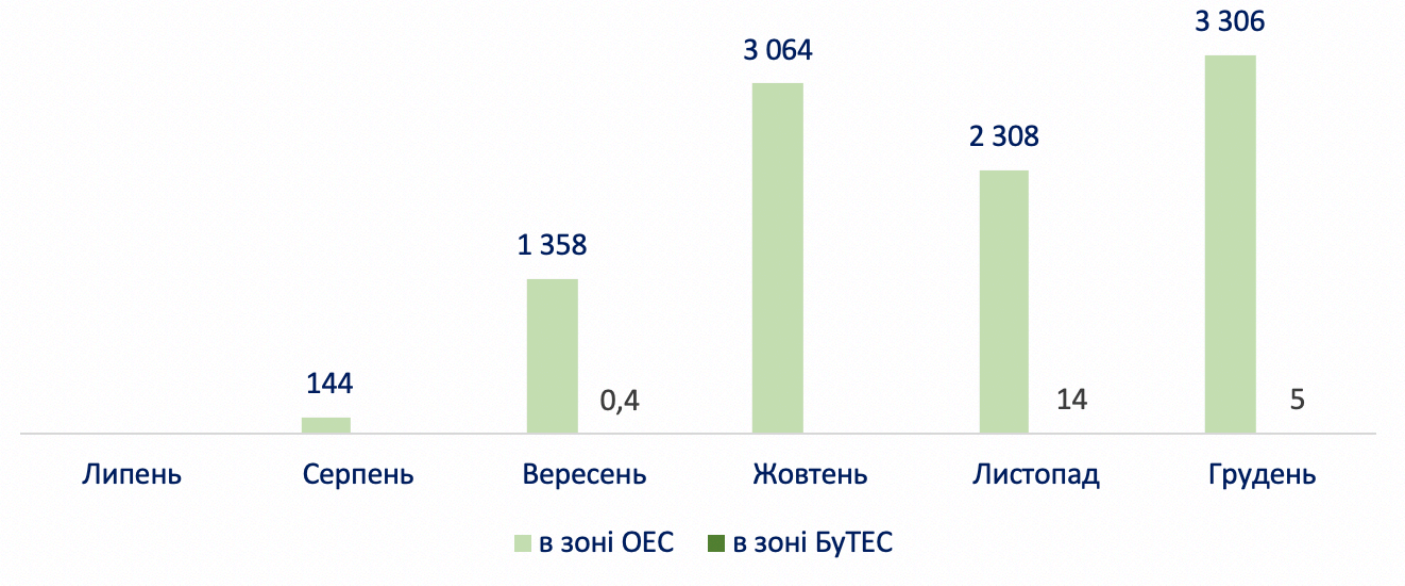

Рис. 5.11 Обсяги купівлі електричної енергії на організованих сегментах ринку відповідно до скоригованого графіку ВАД, МВт·год

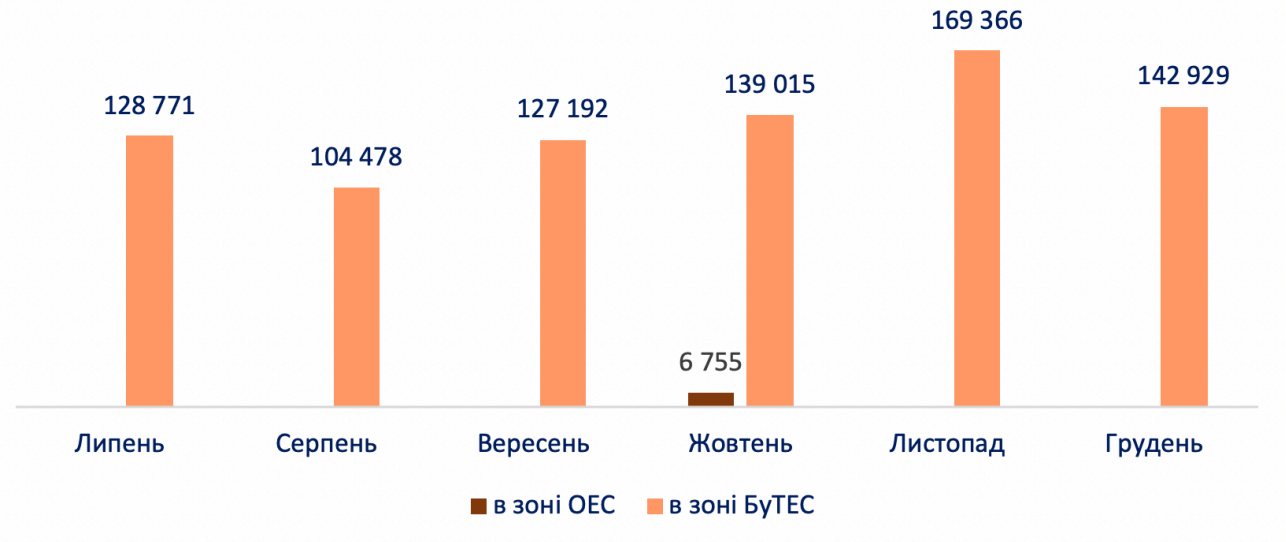

Рис. 5.12 Обсяги купівлі електричної енергії на організованих сегментах ринку, необхідні для продажу ПУП, ОСР і ОСП, МВт·год

Структура доходів і витрат гарантованого покупця від купівлі-продажу електричної енергії на РДН та ВДР зображена на рис. 5.13.

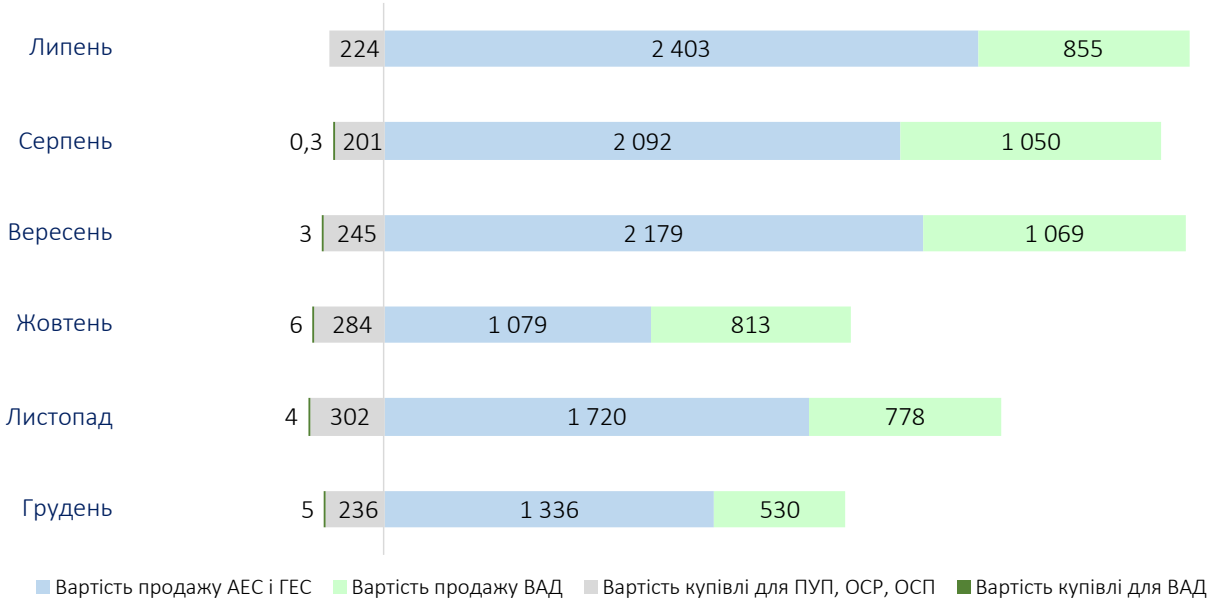

Рис. 5.13 Структура доходів і витрат гарантованого покупця від купівлі-продажу електричної енергії на РДН та ВДР, млн грн

Основні доходи підприємство отримує від продажу електроенергії, виробленої АЕС та ГЕС. Протягом досліджуваного періоду найбільшим дохід був в липні (**2,4 млрд грн**), а найменшого значення цей показник досягнув в жовтні (**1,1 млрд грн**).

Також значними є обсяги доходу від продажу електроенергії, виробленої з альтернативних джерел. Найвищої точки цей показник досяг у вересні (**1,07 млрд грн**), найнижчим же був дохід у грудні (**0,53 млрд грн**).

У зв'язку з виконанням спеціальних обов'язків, покладених на гарантованого покупця, підприємство також несе певні витрати на РДН та ВДР. Найбільш суттєвими вони є в зв'язку з викупом електроенергії для ПУП, ОСП та ОСР. Значними були витрати в листопаді (**302 млн грн**) та жовтні (**284 млн грн**). Найменші витрати на виконання таких зобов'язань підприємство несло в серпні (**201 млн грн**).

Також підприємство несе витрати, пов'язані з купівлею електроенергії для виконання зобов'язань перед виробниками за «зеленим» тарифом, але такі витрати складають відносно незначну частку в загальних фінансових потоках підприємства.

Ціна електроенергії, за якою гарантований покупець реалізовує її на організованих сегментах ринку, демонструє суттєву ступінь кореляції з загальноринковими трендами. Відповідна залежність проілюстрована на рис. 5.14

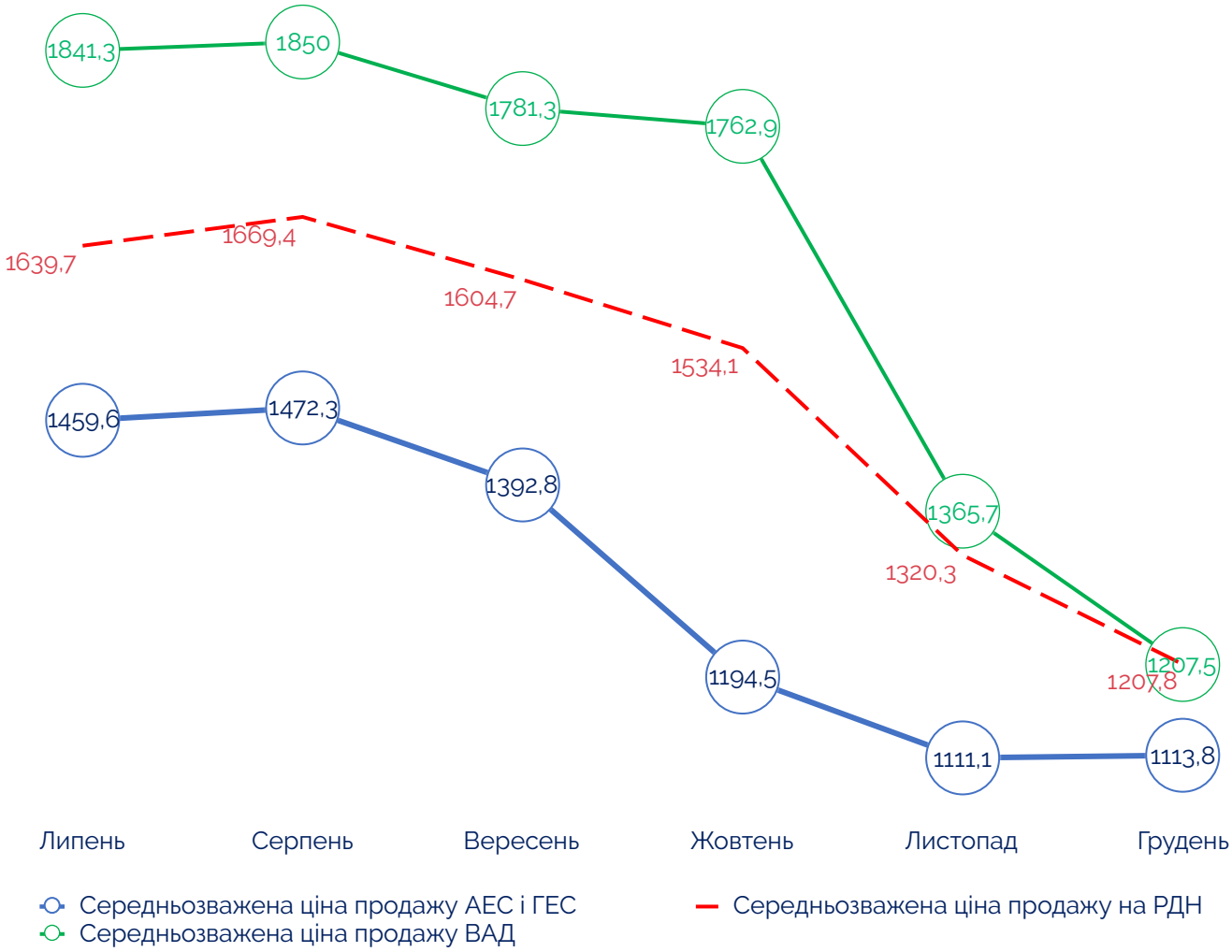

Рис. 5.14 Середньозважені ціни продажу електричної енергії на РДН, грн/МВт·год

5.4. ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ ЯК СТОРОНА, ВІДПОВІДАЛЬНА ЗА БАЛАНС

Гарантований покупець є стороною, відповідальною за баланс балансуючої групи гарантованого покупця, до складу якої входять виробники, яким встановлено «зелений» тариф, а також виробники, які за результатами аукціону набули право на підтримку, з якими він уклав двосторонні договори.

Небаланси гарантованого покупця за результатами діяльності на організованих сегментах ринку наведені на рисунках 5.15 та 5.16.

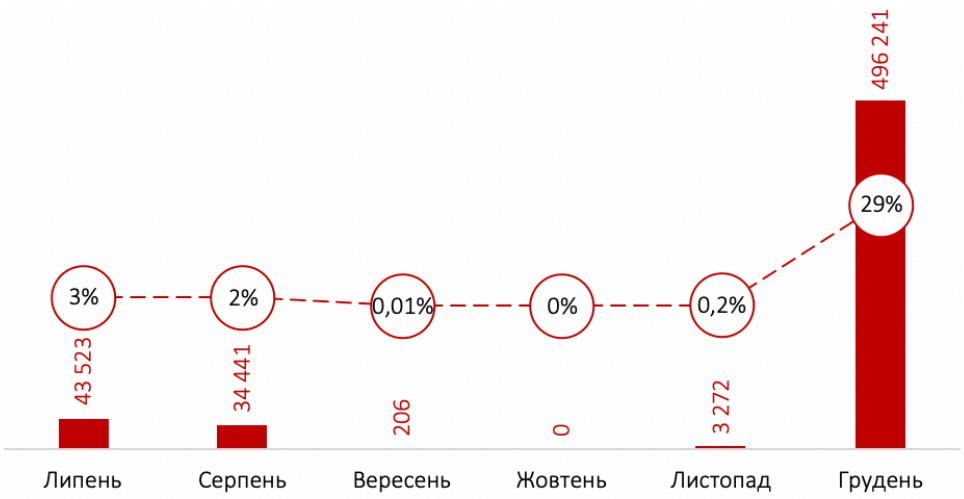

Рис. 5.15 Обсяги та частка не проданої електричної енергії, МВт·год

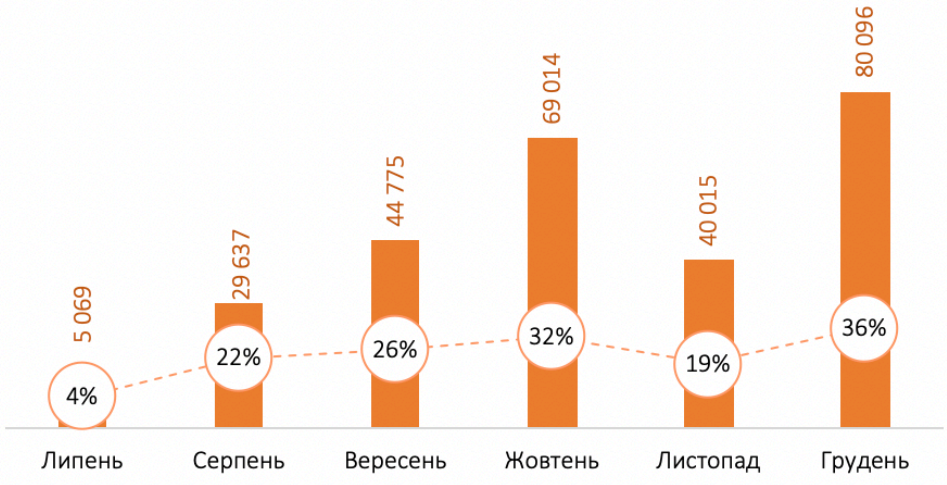

Рис. 5.16 Обсяги та частка не купленої електричної енергії, МВт·год

6. АНТИКОРУПЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Державним підприємством «Гарантований покупець» протягом 2019 року систематично здійснювалися заходи щодо забезпечення належного виконання антикорупційного законодавства України. Робота в цьому напрямі була спрямована на попередження корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень та своєчасне виявлення корупційних ризиків в діяльності підприємства. Методична, консультаційна та роз'яснювальна робота з питань мінімізації корупційних проявів є пріоритетом у діяльності підприємства та має на меті забезпечення формування у працівників негативного ставлення до корупції як суспільно-небезпечного явища.

На виконання вимог Закону України «Про запобігання корупції» та постанови Кабінету Міністрів України «Питання запобігання та виявлення корупції» у ДП «Гарантований покупець»:

1) затверджено Антикорупційну програму;

2) розроблені:

- положення про Комісію з оцінки корупційних ризиків у ДП «Гарантований покупець»;
- порядок організації роботи із повідомленнями про корупцію, внесеними викривачами, в Державному підприємстві «Гарантований покупець».

На підприємстві проводиться експертиза проектів фінансових, організаційно-розпорядчих документів, договорів на предмет наявності корупційних ризиків, а також антикорупційної перевірки ділових партнерів підприємства.

Налагоджено контроль за дотриманням працівниками підприємства антикорупційного законодавства та Антикорупційної програми, а також ведеться моніторинг змін в антикорупційному законодавстві України.

7. МІЖНАРОДНА ВЗАЄМОДІЯ

Оскільки галузь відновлювальної енергетики є привабливою для інвестицій з-за кордону, гарантований покупець тримає постійний контакт з міжнародними партнерами – як організаціями, так і з інвесторами у сфері ВДЕ. Зокрема, керівництво гарантованого покупця проводило зустрічі та консультації із представниками Світового банку, Європейського банку реконструкції та розвитку, рядом іноземних інвесторів. Крім того, сталою також є співпраця підприємства з USAID Проєкт енергетичної безпеки (Energy Security Project, ESP).

Гарантований покупець на регулярній основі бере участь у заходах, організованих як державними органами та установами, так і міжнародними організаціями – у конференціях, круглих столах, форумах тощо. Лише деякими з них є Odessa Offshore Conference, SEF-2019, Legal Energy Forum, EUUA Energy Day, Energy Security Forum, а також інші семінари, круглі столи, робочі групи тощо.

Гарантований покупець створює та підтримує позитивний імідж України в існуючому міжнародному інформаційно-комунікаційному просторі.

8. ПІДТРИМКА «ЧИСТОЇ» ЕНЕРГЕТИКИ

Гарантований покупець є ключовою ланкою забезпечення розвитку альтернативної енергетики в Україні, однією з головних переваг якої є екологічність.

Традиційна енергетика перенавантажує атмосферу вуглекислим газом та іншими викидами, що призводить до глобального потепління. Наслідками є збільшення кількості та сили негативних атмосферних явищ, посухи, підвищення рівня моря, вимирання цілих екосистем тощо.

На відміну від цього, більшість відновлювальних джерел енергії виробляють значно менше негативних викидів. Навіть сумарні викиди повного «життєвого циклу» відновлювальної енергетики (тобто викиди на кожному етапі життя технології — виробництво, установка, експлуатація, виведення з експлуатації), є доволі незначними.

Збільшення кількості та якості відновлюваних джерел енергії дозволяє частково замінити традиційну енергетику та значно зменшити шкідливі викиди.

У довгостроковому періоді виробництво електроенергії з відновлюваних джерел є найбільш перспективним шляхом розвитку енергетичної галузі. Розвиток «зеленої» енергетики забезпечує сталий розвиток суспільства, нівелює загрозу вичерпності ресурсів, засвідчує відповідальність перед навколишнім середовищем та поліпшує загальносвітову екологічну ситуацію. З кожним роком ефективність «зеленої» енергетики лише зростає і невдовзі відновлювальна енергетика за своїми економічними показниками зможе не лише конкурувати з традиційними виробниками електроенергії, а й посяде домінуюче положення на світовому ринку електроенергії.

Водночас, ефективний розвиток «зеленої» енергетики на національному рівні неможливий без участі держави. Це обумовлено її тимчасово неконкурентною собівартістю порівняно з традиційною енергетикою та необхідністю залучення значних обсягів інвестицій (як фінансових, так і інноваційно-технологічних). Діяльність ДП «Гарантований покупець» є саме тим дієвим механізмом підтримки альтернативної енергетики, якого потребує забезпечення національних інтересів.

Підприємство також опікується питаннями екології в повсякденній діяльності.

При оновлені освітлювальних приладів, офісної та периферійної техніки одним з обов'язкових критеріїв відбору слугує рівень енергоспоживання обладнання. Навіть при виготовлені бізнес карток для працівників підприємства використовується виключно перероблений папір.

В своїй діяльності підприємство використовує електромобілі. Цей вид транспорту завдає значно менше шкоди навколишньому середовищу порівняно з традиційними бензиновими автомобілями.

9. ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

Вдосконалення системи прогнозування обсягів виробництва «зеленої» електроенергії

Гарантований покупець для визначення обсягу продажу електричної енергії на РДН має здійснювати власне прогнозування обсягів відпуску електричної енергії генеруючими одиницями за «зеленим» тарифом.

Система прогнозування має включати в себе:

1) історичні дані щодо потужності та відпуску електричної енергії генеруючими одиницями продавців та споживачів за «зеленим» тарифом та погодних умов (швидкість вітру, сонячне випромінювання тощо), а також статистичні дані, отримані в результаті їх обробки;

2) прогнозні погодні умови (швидкість вітру, сонячне випромінювання тощо) у розрізі географічних регіонів;

3) доступну потужність генеруючих одиниць продавців та споживачів за «зеленим» тарифом;

4) обсяг відпуску електричної енергії продавців, прогнозований ними, — для визначення обсягів продажу на РДН;

5) обсяг відпуску електричної енергії продавців, прогнозований ними, — для визначення обсягів купівлі-продажу електричної енергії на ВДР;

6) прогнозовані витрати води (стік), рівень води у водосховищах продавців та споживачів за «зеленим» тарифом.

На сьогодні у підприємства відсутнє спеціалізоване програмне забезпечення, яке дозволятиме проводити відповідний аналіз на високому рівні. Оскільки гарантований покупець є стороною, відповідальною за баланс, питання прогнозування є одним із пріоритетних для підприємства.

Впровадження аукціонів з розподілу квот підтримки та інші перспективні напрямки діяльності

Протягом 2019 року підприємство тісно співпрацювало з Міністерством енергетики та захисту довкілля, а також із колегами з платформи Prozorro, де власне відбуватимуться аукціони. В той час як триває технічна підготовка платформи, підприємство вживає усіх заходів, щоб забезпечити успішну організацію пілотного аукціону.

Завдання гарантованого покупця — зробити процедуру впровадження аукціонів максимально відкритою і прозорою відповідно до принципів роботи підприємства.

Іншими перспективними напрямки діяльності ДП «Гарантований покупець» є:

1. Запровадження системи видачі гарантій походження електричної енергії, яка вироблена з альтернативних джерел енергії.

Зазначена система передбачена, як обов'язкова на виконання зобов'язань держави Україна перед Європейським Співтовариством та визначених директивою Європейського парламенту та Ради 2009/28/ЄС. З 2014 року відповідальним органом за запровадження системи видачі гарантій походження електричної енергії є Держенергоефективності. На сьогодні така система відсутня.

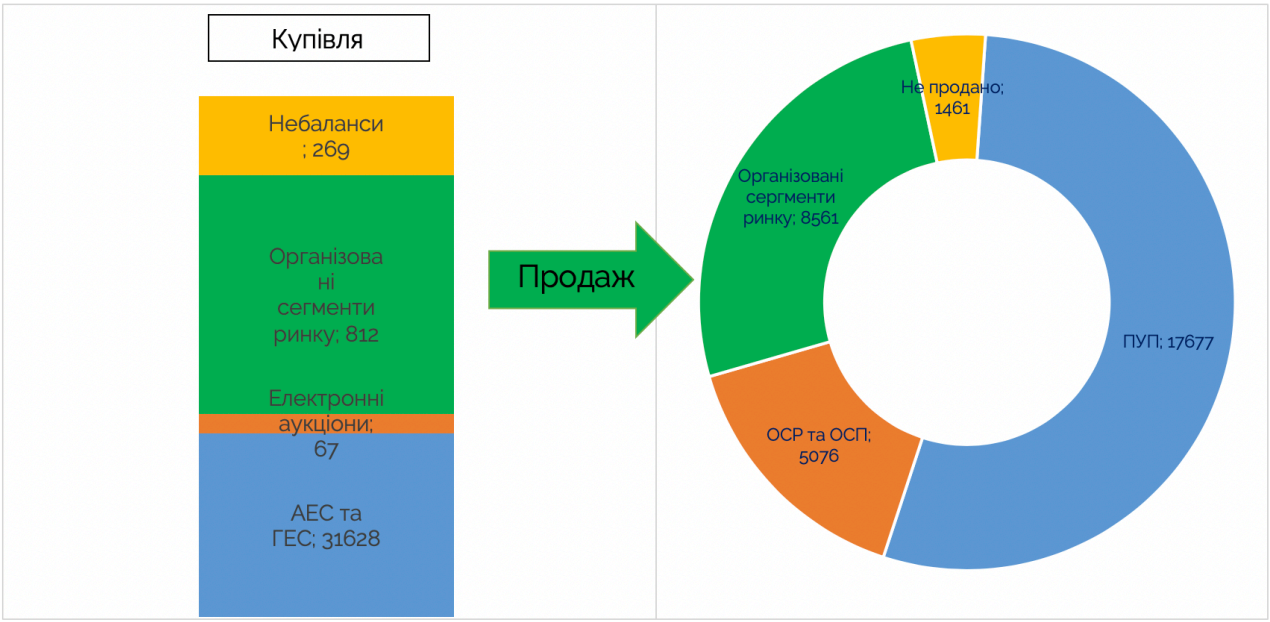
2. Створення передумов надання ДП «Гарантований покупець» суб'єктам господарювання, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії та входять до балансуючої групи гарантованого покупця, послуг постачальника даних комерційного обліку електричної енергії.

Виконання цієї функції дасть змогу отримувати доступ до показників комерційного обліку в режимі реального часу, що дозволить покращити якість прогнозів виробників з альтернативних джерел енергії. Також, це дозволить належним чином виконувати функцію видачі гарантій походження електричної енергії.

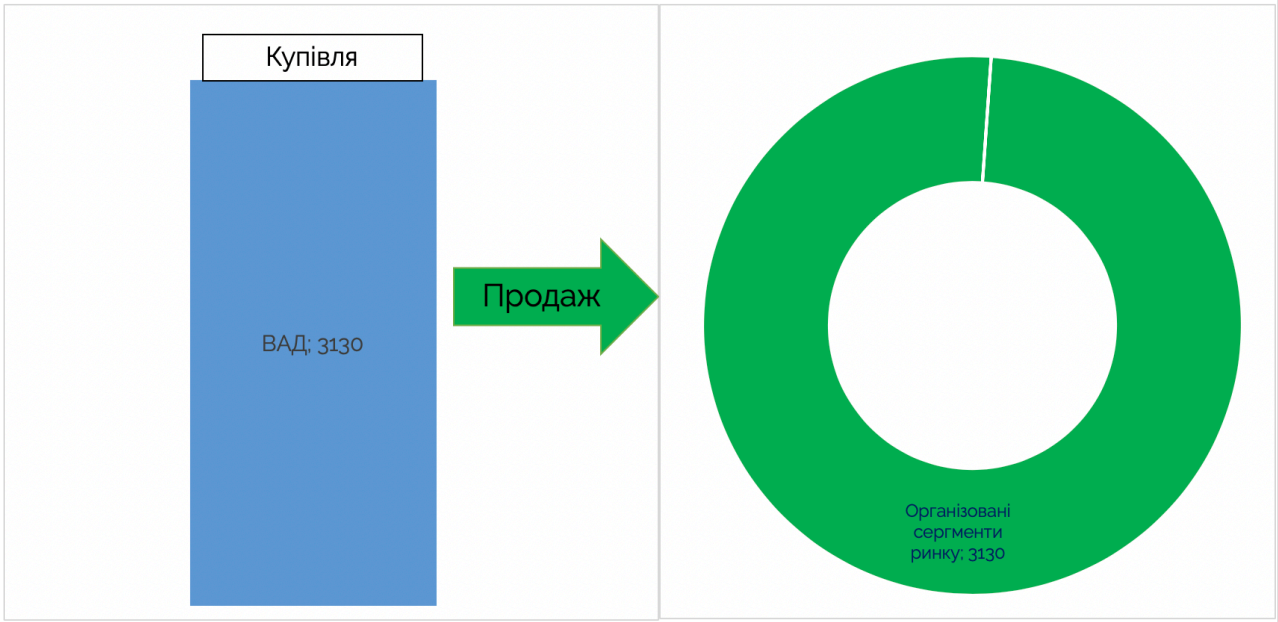
3. Продаж електричної енергії виробленої з альтернативних джерел енергії на аукціонах за двосторонніми договорами.

Це дасть можливість споживачам напряму купувати «чисту» (зелену) електричну енергію.

10. МИ У ЦИФРАХ

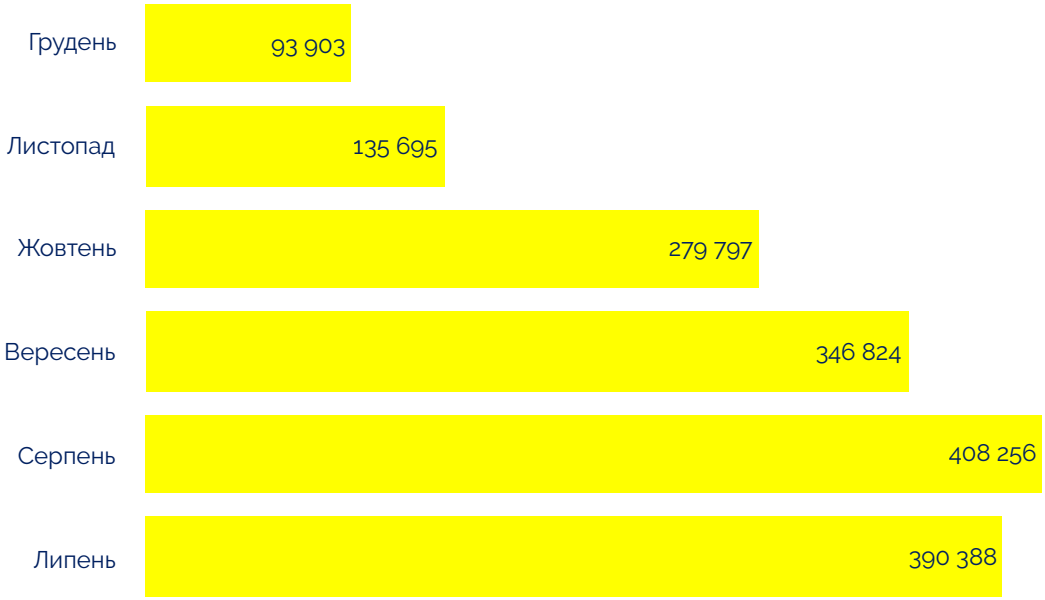
Купівля-продаж електричної енергії для виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів, МВт·год

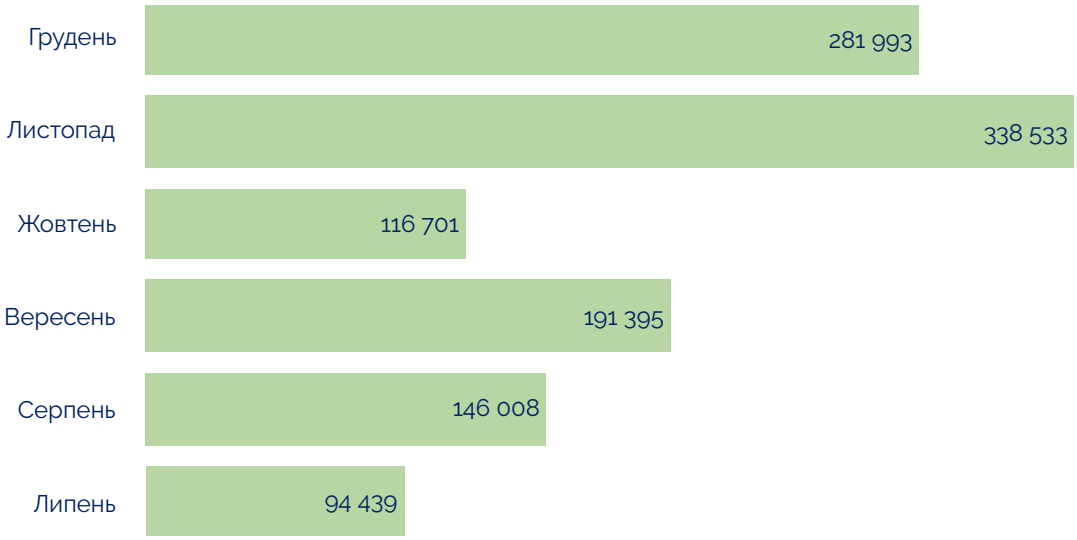
Купівля-продаж електричної енергії для виконання спеціальних обов'язків з забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, МВт·год

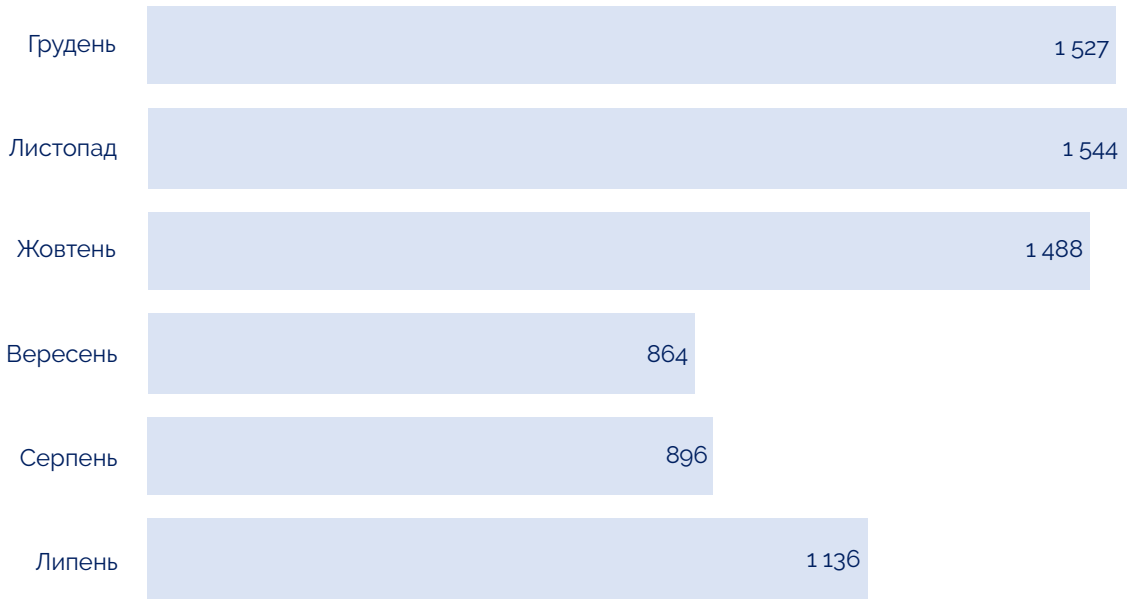
Потужність генеруючих одиниць ВАД з розбивкою за видами відновлюваних джерел на кінець 2019 року, МВт

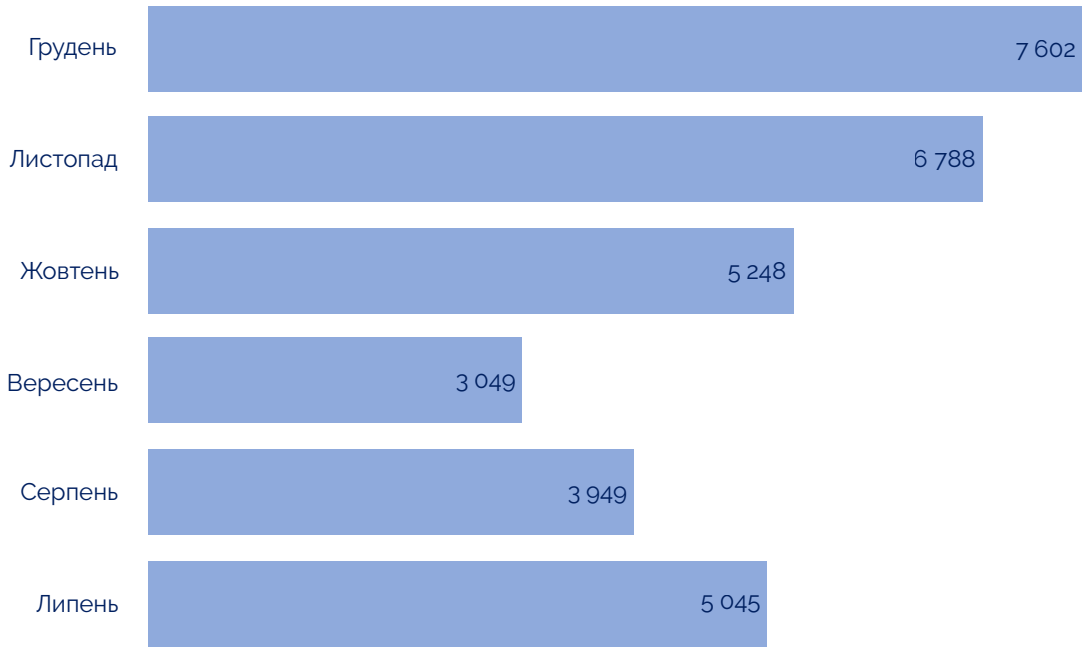
Місячні обсяги фактичного відпуску електричної енергії, виробленої з енергії сонячного випромінювання, МВт·год

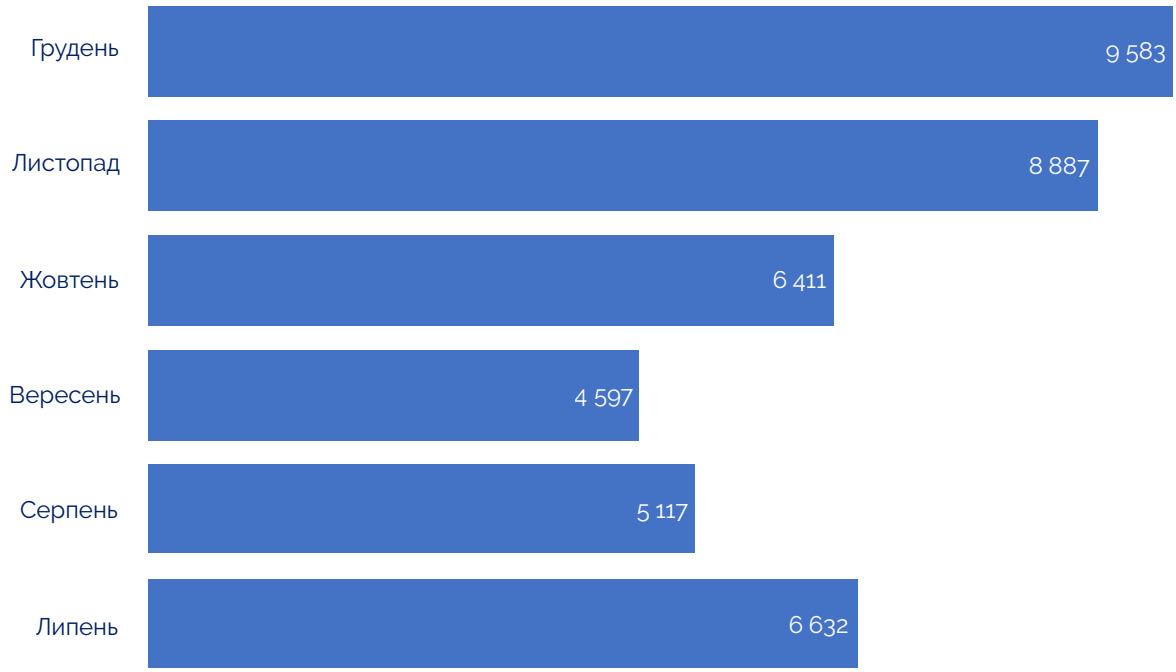
Місячні обсяги фактичного відпуску електричної енергії, виробленої з енергії вітру, МВт·год

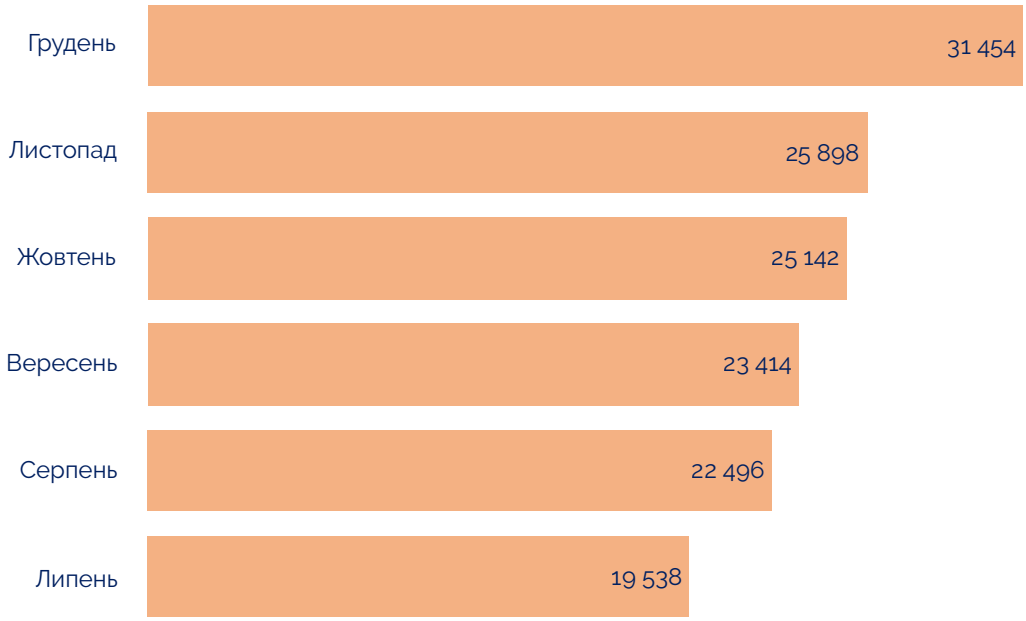
Місячні обсяги фактичного відпуску електричної енергії, виробленої з гідроенергії, що виробляється мікрогідроелектростанціями, МВт·год

Місячні обсяги фактичного відпуску електричної енергії, виробленої з гідроенергії, що виробляється мінігідроелектростанціями, МВт·год

Місячні обсяги фактичного відпуску електричної енергії виробленої з гідроенергії, що виробляється малими гідроелектростанціями, МВт·год

Місячні обсяги фактичного відпуску електричної енергії, виробленої з біогазу, МВт·год

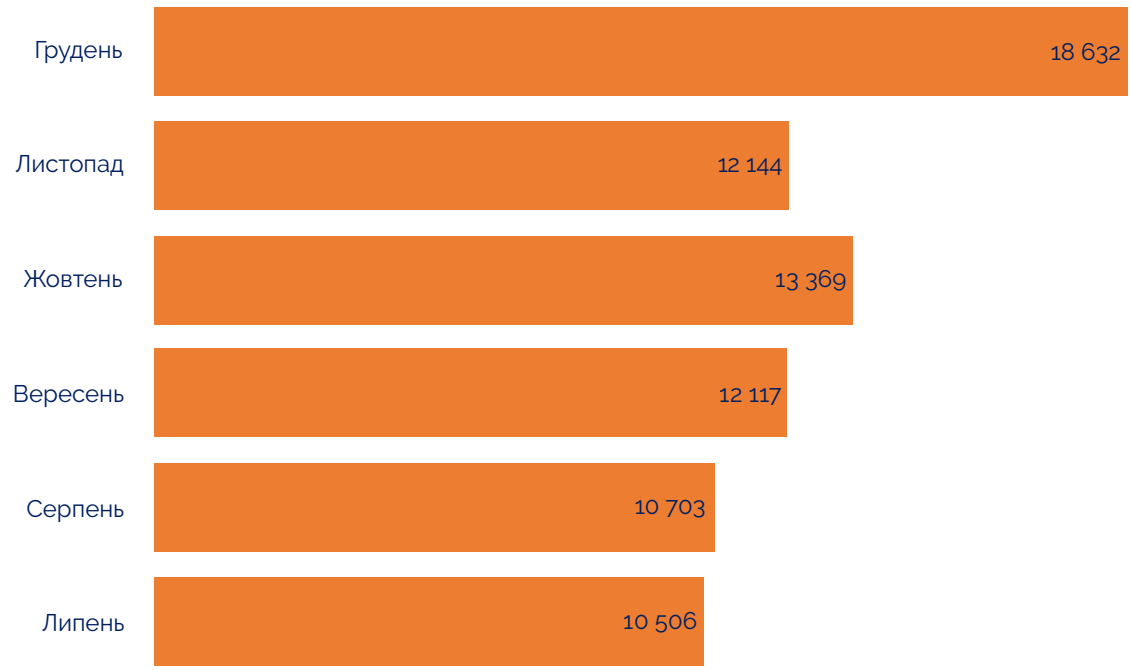

Рис. 7 Місячні обсяги фактичного відпуску електричної енергії, виробленої з біомаси, МВт·год

Додаток 1

Глосарій

Термін	Визначення
PPA	Походить від «Power Purchase Agreement», типовий договір купівлі-продажу електричної енергії між гарантованим покупцем та суб'єктом господарювання, що виробляє електричну енергію з використанням альтернативних джерел енергії
prePPA	Попередньо укладений договір PPA який починає діяти тоді, коли виробник електроенергії з відновлюваних джерел енергії виконує всі обов'язкові умови
АКО	Юридична особа, яка забезпечує організацію та адміністрування комерційного обліку електричної енергії на ринку електричної енергії, а також виконує функції центральної агрегації даних комерційного обліку
ОСП	Юридична особа, відповідальна за експлуатацію, диспетчеризацію, забезпечення технічного обслуговування, розвиток системи передачі та міждержавних ліній електропередачі, а також за забезпечення довгострокової спроможності системи передачі щодо задоволення обґрунтованого попиту на передачу електричної енергії
ОСР	Юридична особа, відповідальна за безпечну, надійну та ефективну експлуатацію, технічне обслуговування та розвиток системи розподілу і забезпечення довгострокової спроможності системи розподілу щодо задоволення обґрунтованого попиту на розподіл електричної енергії з урахуванням вимог щодо охорони навколишнього природного середовища та забезпечення енергоефективності

ПУП	Визначений відповідно до цього Закону електропостачальник, який виконує зобов'язання щодо надання універсальної послуги
РДН	Сегмент ринку електричної енергії, на якому здійснюється купівля-продаж електричної енергії на наступну за днем проведення торгів добу
ВДР	Сегмент ринку електричної енергії, на якому купівля-продаж електричної енергії здійснюється безперервно після завершення торгів на ринку "на добу наперед" та впродовж доби фізичного постачання електричної енергії
Небаланс електричної енергії	Розрахована відповідно до правил ринку для кожного розрахункового періоду різниця між фактичними обсягами відпуску або споживання, імпорту, експорту електричної енергії сторони, відповідальної за баланс, та обсягами купленої і проданої електричної енергії, зареєстрованими відповідно до правил ринку
Зона ОЕС	Сукупність електростанцій, електричних і теплових мереж, інших об'єктів електроенергетики, що об'єднані спільним режимом виробництва, передачі та розподілу електричної й теплової енергії за їх централізованого управління.
Зона БуТЕС	Умовна територія, на якій розташовані електричні мережі Бурштинської електростанції, разом з прилеглою до неї електромережею та власними споживачами електроенергії в межах Закарпатської, Івано-Франківської та Львівської областей. Бурштинський енергоострів, на відміну від решти електромереж України, під'єднаний до електромереж країн ЄС і дозволяє експортувати українську електроенергію за кордон.

01032 Київ,
вул. Симона Петлюри, 27

+38 044 594 50 02

www.gpee.com.ua

kanc-gp@gpee.com.ua